Forskrift om satser for tilskudd til private barnehager i [kommune]

Modellforskrift utarbeidet av NHO Geneo – til bruk for kommuner og som mal i medvirkningsarbeid

---

Hjemmel: Fastsatt av [kommune] kommunestyre [dato] med hjemmel i lov 17. juni 2005 nr. 64 om barnehager (barnehageloven) § 19 a, § 19 b og § 19 c, jf. forskrift 23. mars 2026 nr. 454 om finansiering av private barnehager (finansieringsforskriften) § 1.

§ 1. Formål

Forskriften skal sikre at private barnehager i kommunen får tilskudd som behandler dem likeverdig med kommunens egne barnehager, og som bygger på kommunens reelle kostnader ved å drive ordinære barnehager i egen regi.

Private barnehager er underlagt de samme kravene til bemanning, pedagogisk kompetanse, innhold og kvalitet som kommunale barnehager, jf. blant annet barnehageloven §§ 1 og 2 og kravene til pedagogisk bemanning og grunnbemanning i §§ 25 og 26. Forskriften skal bidra til at private og kommunale barnehager gis likeverdige økonomiske forutsetninger for å oppfylle disse kravene. Stiller kommunen nye krav etter barnehageloven som ikke er dekket av grunntilskuddet, skal det gis ekstra grunntilskudd, jf. § 4 og barnehageloven § 19 a.

Kommunen skal likebehandle kommunale og private barnehager ved beregning og tildeling av tilskudd til drift, jf. barnehageloven § 19 a.

Forskriften skal sikre forutsigbare rammevilkår, reell medvirkning fra de private barnehagene, åpenhet om beregningsgrunnlaget og etterprøvbare vedtak.

Forskriften skal tolkes i samsvar med kravet om likeverdig behandling og med finansieringsforskriften.

§ 2. Virkeområde

Forskriften gjelder kommunens fastsettelse av satser for grunntilskudd og ekstra grunntilskudd til private ordinære barnehager, familiebarnehager og åpne barnehager i kommunen.

Forskriften gjelder ikke der kommunen etter finansieringsforskriften skal benytte de nasjonale satsene fastsatt av departementet fordi kommunen ikke har egne tilsvarende kommunale barnehager.

§ 3. Beregningsgrunnlag for grunntilskudd

Satsene for grunntilskudd skal bygge på ordinære driftsutgifter til kommunens egne barnehager etter barnehageloven § 19 a. Grunnlaget for beregningen er det siste tilgjengelige kommuneregnskapet. Der kommuneregnskapet må suppleres, skal nivået på utgiftene dokumenteres, og budsjettall skal ikke benyttes som erstatning for regnskapsførte utgifter.

Alle kommunens ordinære barnehager skal inngå i beregningsgrunnlaget. En kommunal barnehage eller utgift kan bare holdes utenfor grunnlaget når vilkårene i § 4 er oppfylt.

Beregningsgrunnlaget skal omfatte samtlige utgifter som etter finansieringsforskriften skal inngå i grunntilskuddet, og skal spesifiseres på art- og linjenivå for KOSTRA-funksjon 201 og 221, slik at den enkelte utgiftspost — for eksempel renhold, vaktmester- og brøytetjenester, strøm, vedlikehold og IKT knyttet til barnehagedriften — kan kontrolleres. Det er ikke tilstrekkelig å oppgi utgiftene på aggregert postnivå. For indirekte eller sentralt førte kostnader som skal belastes KOSTRA-funksjon 201 eller 221 — herunder byggforsikring ført på KOSTRA-funksjon 121 — skal fordelingsnøkkelen oppgis og dokumenteres.

Korreksjoner i kommuneregnskapet skal være dokumentert og begrunnet. Beregnings-grunnlaget og korreksjonene skal være tilgjengelige for de private barnehagene etter § 8 og § 10.

§ 4. Utgifter holdt utenfor grunntilskuddet og ekstra grunntilskudd

Kommunen kan bare holde utgifter utenfor beregningen av grunntilskuddet dersom utgiftene er knyttet til særlige driftsforutsetninger eller særlige behov i barnegruppen, jf. barnehageloven § 19 a andre ledd og finansieringsforskriften § 8. Generelle kostnadsforskjeller mellom barnehager gir ikke grunnlag for å holde utgifter utenfor.

Hvert uttrekk skal begrunnes konkret. Begrunnelsen skal angi hvilken barnehage og hvilke utgifter uttrekket gjelder, og hvilke særlige driftsforutsetninger eller særlige behov i barnegruppen som ligger til grunn.

Dersom kommunen holder utgifter utenfor etter første ledd, skal kommunen for de samme utgiftene fastsette satser for ekstra grunntilskudd etter finansieringsforskriften § 9, slik at en privat barnehage med tilsvarende særlige driftsforutsetninger eller særlige behov i barnegruppen mottar et tilsvarende ekstra grunntilskudd. Utgifter som holdes utenfor grunntilskuddet uten at det fastsettes en tilsvarende sats for ekstra grunntilskudd, skal inngå i grunntilskuddet.

Kommunen skal i forskriften vise hvilke utgifter som er holdt utenfor etter første ledd og hvilke satser for ekstra grunntilskudd som er fastsatt etter tredje ledd, jf. § 9.

§ 5. Satsene

For ordinære barnehager fastsettes én sats for barn over tre år og én sats for barn under tre år, der barn under tre år vektes 1,8 ganger høyere enn barn over tre år.

For familiebarnehager fastsettes én sats for barn over tre år og én sats for barn under tre år, der barn under tre år vektes 1,25 ganger høyere enn barn over tre år.

Satser for åpne barnehager, ekstra grunntilskudd og eventuelt tilleggstilskudd fastsettes etter finansieringsforskriftens regler. De fastsatte kronesatsene fremgår av vedlegg […] til forskriften.

§ 6. Indeksering
Satsgrunnlaget indeksreguleres med kommunal deflator slik finansieringsforskriften foreskriver. Kommunen skal benytte korrekte og oppdaterte deflatortall, og vise hvilken deflator og hvilke indekstall som er anvendt, jf. § 9.

§ 7. Pensjonstilskudd og eiendomstilskudd
Pensjonstilskudd og eiendomstilskudd beregnes etter nasjonalt fastsatte prosentsatser og satser. Denne bestemmelsen regulerer kommunens saksbehandling og åpenhet ved anvendelsen av dem, og endrer ikke de nasjonalt fastsatte størrelsene.

Ved valg av prosentsats for pensjonstilskudd etter finansieringsforskriften § 14 skal kommunen legge de dokumenterte pensjonsvilkårene til den enkelte private barnehagen til grunn, med egenandelen i kommunens egne barnehager som sammenligningsgrunnlag. Har barnehagen høyere egenandel enn de kommunale barnehagene, legges barnehagens egenandel til grunn. Administrasjonskostnader knyttet til pensjonsordningen, herunder kostnader som påløper når ansatte begynner og slutter, inngår i barnehagens dokumenterte pensjonsutgifter. Ordningstype – innskudd, hybrid eller ytelse – er ikke i seg selv avgjørende for valg av prosentsats.

Eiendomstilskudd gis etter nasjonal sats fastsatt av departementet, jf. finansieringsforskriften § 13. Kommunens enkeltvedtak skal opplyse om hvilken sats som er anvendt og hvilken godkjenning og bygningsmasse vedtaket bygger på.

§ 8. Medvirkning og høring
Før kommunen fastsetter eller endrer satsene, skal utkast til forskrift sendes på høring til alle private barnehager i kommunen. Høringsfristen skal være minst seks uker.

Utkastet skal omfatte forslag til satser, satsgrunnlag, beregninger og en redegjørelse for forutsetningene, herunder hvilke utgifter som er holdt utenfor grunntilskuddet etter § 4. Underliggende dokumentasjon, herunder kommuneregnskap, korreksjoner og avgrensninger, skal være tilgjengelig for høringsinstansene i hele høringsperioden.

Kommunen skal redegjøre skriftlig for hvordan høringsinnspill fra private barnehager er vurdert. Redegjørelsen skal følge forskriften som vedlegg eller publiseres samtidig med kunngjøringen.

Høring etter denne paragrafen er en saksbehandlingsplikt, jf. forvaltningsloven § 37. Er høring ikke gjennomført, eller har høringsgrunnlaget vesentlige mangler, foreligger en saksbehandlingsfeil. En slik feil kan etter alminnelige forvaltningsrettslige regler føre til at forskriften, eller det enkeltvedtaket om tilskudd som bygger på den, er ugyldig dersom feilen kan ha virket inn på innholdet.

§ 9. Innholdskrav til forskriften
Forskriften skal vise

- a) hvilket regnskapsår satsene bygger på,
- b) hvilke utgiftsposter i kommuneregnskapet som inngår i satsgrunnlaget,

- c) hvilke kommunale barnehager og utgifter som er holdt utenfor grunntilskuddet etter § 4, og begrunnelsen for dette, spesifisert på art- og linjenivå, og hvilke fordelingsnøkler som er brukt for indirekte og sentralt førte kostnader,
- d) at beregningen gjøres tilgjengelig i et format der hvert beregningsledd kan kontrolleres, jf. § 8 og § 10,
- e) hvilke satser for ekstra grunntilskudd som er fastsatt etter § 4 tredje ledd,
- f) hvilken indeksering som er anvendt, og
- g) en redegjørelse for hvordan høringsinnspill etter § 8 er vurdert.

§ 10. Innsyn og enkeltvedtak

Den private barnehagen har rett til å gjøre seg kjent med alle dokumenter som ligger til grunn for satsene og for kommunens vedtak om tilskudd, herunder kommuneregnskapet og beregningene. Innsyn gis på forespørsel og uten ugrunnet opphold.

Kommunen skal fatte skriftlig enkeltvedtak om tilskudd til den enkelte private barnehage. Vedtaket skal vise hvilke satser som er lagt til grunn og hvordan satsene er anvendt i den konkrete tilskuddsberegningen, herunder grunntilskudd, ekstra grunntilskudd, pensjonstilskudd og eiendomstilskudd, og opplyse om barnehagens rett til innsyn og til å uttale seg.

Vedtaket om tilskudd er et enkeltvedtak etter forvaltningsloven og kan påklages etter barnehageloven § 56. Kommunen skal i vedtaket opplyse om klageadgang, klagefrist og klageinstans. Forskriften om satser er ikke i seg selv gjenstand for individuell klage, men klage over tilskuddsvedtaket kan rette seg mot anvendelsen av satsene overfor den enkelte barnehage.

§ 11. Kunngjøring og ikrafttredelse

Forskriften fastsettes og kunngjøres innen fristen i finansieringsforskriften § 1; utgangspunktet er 31. oktober året før tilskuddsåret. For tilskuddsåret 2027 gjelder eventuelle overgangsfrister i finansieringsforskriften. Høringen etter § 8 skal være avsluttet i tilstrekkelig tid til at fristen kan overholdes.

Forskriften trer i kraft [dato] og gjelder for tilskuddsåret [år].